

Για την Εργατική Τάξη

Πολλές φορές η εργατική τάξη παρουσιάστηκε ως ένας γίγαντας σε διάφορες ιστορικές περιόδους είτε δια μέσου εικόνων, προσωποποιούμενη συχνά από ρωμαλέους εργάτες, είτε δια μέσου γραπτού ή προφορικού λόγου δίδοντας την εντύπωση ότι μόνο και μόνο λόγω του μεγέθους της μπορεί να επιφέρει αυτό που η ίδια θέλει. Σε ένα μεγάλο μέρος ιστορικών διαδικασιών, το όνομα της χρησιμοποιήθηκε για να μπορέσει μια γραφειοκρατία να εδραιώσει την θέση της, έτσι οι εικόνες με την συνοδευόμενη προπαγάνδα είχαν μεγάλη απόσταση από το τι γινόταν στην πραγματικότητα. Η γραφειοκρατία αποξενωνόταν από την κοινωνία με τον ίδιο περίπου τρόπο που το αστικό κράτος απομακρύνεται από την κοινωνία, και ζει εις βάρος της. Μπορεί όμως να ειπωθεί ότι σε όλη την διαδικασία ανατροπών και μετατροπών δημιουργήθηκαν αρκετές ζυμώσεις μέσω κινημάτων για την κατάργηση της αστικής τάξης. Φυσικά με αρκετές επιφυλάξεις για το τι θα ακολουθούσε αργότερα, αφού σίγουρα η εργατική τάξη δεν μπορεί να χαίρεται για το τι προέκυψε ιστορικά γύρω από το όνομα της. Οι αστικές 'δημοκρατίες', τα σταλινικά και τα δικτατορικά αστικά καθεστώτα τα οποία ήταν οι υπάρχουσες πραγματικότητες μέσα στον εικοστό αιώνα, συζητήθηκαν και απορρίφθηκαν από τους ριζοσπάστες οι οποίοι λίγο πολύ συνόψισαν ένα άλλο κόσμο ο οποίος μπορεί να χαρακτηρίζεται από τον διαμοιρασμό όλου του πλούτου σε όλους τους κατοίκους του πλανήτη με τον ύψιστο βαθμό δημοκρατίας, την κατάργηση όλων των διακρίσεων και μια ζωή η οποία να κινείται μέσα σε άλλη λογική όπου ο καθένας θα μπορεί να ζει χωρίς την σημερινή αγωνία και την ταυτόχρονη απαλλαγή των καπιταλιστών από την έννοια που έχουν για τα κεφάλαια τους, έτσι για να ζουν και αυτοί ήσυχα. Είναι βέβαια αλήθεια ότι η πλειοψηφία της ανθρωπότητας δυσκολεύεται να οραματιστεί μια τέτοια πραγματικότητα λόγω του ότι είμαστε όλοι δεμένοι με τις οικείες εικόνες, δηλαδή αυτές που υπάρχουν γύρω μας ενώ οι εικόνες κάποιου σοσιαλισμού υπήρξαν και υπάρχουν μόνο σε επίπεδο φαντασικό. Είναι δε και σε μεγάλο βαθμό αλήθεια ότι ο καπιταλισμός υπάρχει μέσα στους ανθρώπους και εμείς αναδύουμε αρκετά αυτό που ο ίδιος μας εκπέμπει, αλλά και μας αναγκάζει να πράττουμε καθημερινά. Το ίδιο και η εργατική τάξη, της οποίας η επιβίωση στην καθημερινότητα εξαρτάται από την συμμόρφωσή της στην καθημερινή καπιταλιστική διαδικασία. Όμως εδώ θα συμπλήρωνα ότι ο καπιταλισμός υπάρχει μέσα μας, κυρίως όταν μας εξυπηρετεί ως σύστημα, επομένως εξυπηρετεί τις ιδιοκτήτριες τάξεις οι οποίες νιώθουν και σκέφτονται τον καπιταλισμό ως την απόλυτη και φυσική δικαιοσύνη, σκέψη επίσης η οποία προκύπτει από το γεγονός ότι οι άνθρωποι τείνουμε να βλέπουμε τα πάντα δια μέσου του εαυτού μας. Σχετικά με την πιθανότητα μελλοντικών αλλαγών μπορούμε με ευκολία να απορρίψουμε την ψευδαίσθηση αλλαγής μέσω του ίδιου του συστήματος αφού το ίδιο αποδεικνύεται ανίκανο να προσφέρει δημοκρατικά δικαιώματα ακόμα και στις δυτικές κοινωνίες οι οποίες θεωρούνται τα τελειότερα μοντέλα αστικής 'δημοκρατίας'. Συχνά μάλιστα παρατηρούνται μέσα στα αστικά κέντρα, αλλά και στην επαρχία των δυτικών κοινωνιών συνθήκες τριτοκοσμικές όπου η ποιότητα ζωής δεν συνάδει καθόλου με τον υπαρκτό πλούτο. Έξω από τις χώρες όπου ευδοκιμεί ο καπιταλισμός εξάγονται πόλεμοι μέρος των οποίων έχει σκοπό την εδραίωση του και μερικές φορές την ύπαρξη του καπιταλισμού. Όμως όποιος και να είναι ο λόγος εμείς μπορούμε να δούμε τον τρόπο με τον οποίο αυτός υπάρχει. Και όχι μόνο δεν λύει τα προβλήματα του αλλά διαθέτει ισχυρούς μηχανισμούς αντιμετώπισης και καταπίεσης ακόμα και ρεφορμιστικών κινήσεων τα οποία θα ήθελαν να διορθώσουν κάποια πράγματα, όσο βασικά κι αν ακούγονται, όπως το δικαίωμα στην υγεία, στα ακίνδυνα τρόφιμα, στο πόσιμο νερό, στον καθαρό αέρα, σε ένα κόσμο χωρίς πολέμους και κάποια αξιοπρέπεια στην καθημερινή ζωή. Οι ιδιοκτήτριες τάξεις έχουν αποδείξει μέσα σε όλη την ανθρώπινη ιστορία ότι θα κρατούν την εξουσία ασχέτως κόστους το οποίο πάντα πληρώνουν όλοι οι άλλοι εκτός οι ίδιες. Έχει αμφισβητηθεί για το αν αυτή η ίδια η εργατική τάξη μπορεί να αποτελέσει την κύρια δύναμη ανατροπής, αφού ενώ υπάρχει μια διαρκής ανάγκη, αλλά και πραγματικότητες οι οποίες χρειάζονται άμεση αλλαγή, αυτή κάθετα και περιμένει. Μάλιστα ένα μέρος της δέχεται την παρούσα κατάσταση πραγμάτων, βέβαια μέσα σε ένα

πλαίσιο απουσίας εναλλακτικών λύσεων. Ο πρακτικός λόγος της αριθμητικής δίνει στην εργατική τάξη την ευθύνη για την αλλαγή του καπιταλισμού με κάτι άλλο, αφού για να είναι δημοκρατική αυτή χρειάζεται την συμμετοχή της πλειοψηφίας της κοινωνίας αλλά και για να είναι αυτό εφικτό χρειάζεται μια συμπαγή ομάδα με κοινά συμφέροντα. Ταυτόχρονα κάποιοι τομείς της οικονομίας απαιτούν έλεγχο από τους εργαζόμενους για την επίτευξη κάποιων στόχων είτε αυτό είναι σταμάτημα τραίνων με πολεμοφόδια κατά την διάρκεια ενός πολέμου, είτε είναι η τροφοδότηση απεργών με προμήθειες είτε είναι η αλλαγή ελέγχου στα μέσα παραγωγής, γεγονός το οποίο μας στέλλει πίσω στον Μαρξ.

Ταυτόχρονα όμως τα πράγματα έχουν γίνει σύνθετα. Βλέπεις συνδικάτα εργαζόμενων με αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο τα οποία όμως στρέφουν τις πλάτες σε εργαζομένους των ίδιων κλάδων και τα οποία φροντίζουν για καλύτερο κομμάτι της πίττας για τα μέλη τους (ΠΟΕΔ, ΟΕΛΜΕΚ), στερώντας από άλλους εργαζόμενους του ίδιου κλάδου τα ίδια δικαιώματα. Η ΠΑΣΙΔΥ συγκεντρώνει μεγάλο μέρος των κυβερνητικών υπαλλήλων, αυτών δηλαδή οι οποίοι έχουν πετύχει την εργοδότησή τους μέσω δεσμών με την εξουσία ενώ μερικοί έχουν πετύχει θέσεις με αρκετά προνόμια και με συμφέροντα τα οποία συνδέονται πιο πολύ με αυτά της αστικής παρά της εργατικής τάξης. Παρατηρείται επίσης το φαινόμενο η ίδια η εργατική τάξη να είναι διαχωρισμένη σε στρώματα. Στον πάτο της βρίσκονται οι ευκαιριακά εργαζόμενοι οι οποίοι δουλεύουν εποχιακά και αμείβονται με τρόπους οι οποίοι προσφέρουν στο κεφάλαιο μεγάλη ευελιξία και κέρδος καθώς και οι ανειδίκευτοι και οι άνεργοι. Ακόμα πιο κάτω, στον απόλυτο πάτο βρίσκονται οι μετανάστες οι οποίοι πατιόνται από όλους, σε μια κοινωνία η οποία στέκεται όπως μια πυραμίδα. Αυτές οι σχέσεις, οι οποίες έχουν τοποθετήσει εργαζόμενους πολύ πιο κάτω από την παραδοσιακή ντόπια εργατική τάξη, έχουν δημιουργήσει ένα γόρδιο δεσμό ο οποίος κάνει αρκετά πιο σύνθετη την ενοποίηση της τάξης αυτής - και αναφέρομαι σ' αυτούς των οποίων τα συμφέροντα δεν μπορούν με κανένα τρόπο να συνδεθούν με αυτά της αστικής τάξης, αντίθετα έχουν να κερδίσουν αρκετά από την ανατροπή του σημερινού συστήματος. Στο παρόν ο ρόλος ανήκει στα εργατικά συνδικάτα και θα εξαρτάται συνεχώς από την πολιτική τους ως προς τις διάφορες κατηγορίες εργαζομένων. Το δικαίωμα στην οργάνωση ανεξαρτήτως παραγόντων διαφορετικότητας, όπως η φυλετική, θα πρέπει να θεωρηθεί αναμφισβήτητο και είναι παράγοντας ο οποίος θα παίξει σημαντικό ρόλο στην ικανότητα των εργαζομένων για παρέμβαση. Εάν τα συνδικάτα αρνούνται να παίξουν αυτό το ρόλο τότε θα πρέπει οι ίδιοι οι εργαζόμενοι να το κάνουν.

Γυρίζοντας πίσω στο ζήτημα του ποιοι θα ανατρέψουν την παρούσα κατάσταση πραγμάτων επισημαίνω ότι μέσα σε εναλλακτικούς και ριζοσπαστικούς κύκλους γίνεται συζήτηση όπου μερικές φορές λίγο πολύ λέγεται ότι αυτοί που θα το κάνουν είναι αυτοί που ενδιαφέρονται να το κάνουν. Θα πρόσθετα όμως ότι αυτοί οι οποίοι πράγματι ενδιαφέρονται να το κάνουν πρέπει να δουν πώς μπορεί αυτό πράγματι να γίνει.

Σχετικά με το ποιοι κάνουν ανατροπές και πώς, μπορούμε να κρατήσουμε από τις υπάρχουσες ιστορικές εμπειρίες ό,τι χρήσιμο υπάρχει και να αποφεύγουμε ό,τι αρνητικό έχει γίνει το οποίο έρχεται σε σύγκρουση με την ισότητα των ανθρώπων μεταξύ τους, είναι επίσης δεδομένο το ό,τι είναι να γίνει θα πρέπει να γίνει από τα κάτω προς τα πάνω. Μένει βέβαια μετέωρο το πώς θα κινηθούν τα πράγματα μέσα από την παρούσα στασιμότητα. Μέρος του προβληματισμού είναι τι πράγματι μπορεί να επέλθει, αφού λογικά ο κάθε ένας πρέπει να ξέρει από τα πριν τι είναι αυτό που πάει να κάνει. Από τη μια υπάρχει ένας σκεπτικισμός για το τι μπορεί να αναχαιτίσει την αστική ιδιοκτησία και το αυταρχικό καθεστώς που τη διατηρεί. Από την άλλη αυτό που θα την αντικαταστήσει θα πρέπει να αξίζει τον κόπο και μάλιστα κατά πολύ. Δηλαδή μέσα στους μηχανισμούς ανατροπής να υπάρχει δημοκρατία ώστε αυτό που θα προκύψει να εκφράζει την πλειοψηφία. Σχετικά με το ζήτημα της αυταρχικότητας και της ιεραρχίας που προκύπτει μέσα σε οργανωμένα σύνολα είναι πολύ σημαντικό να μην υπάρχει και να γίνεται συστηματικά δουλειά ώστε να αποφεύγεται, άλλωστε πως θα μπορούν όλοι αυτοί οι οποίοι θέλουν να λάβουν μέρος στην

ανατροπή της καταπίεσης τους να το κάνουν όταν εξαρτώνται από το πώς θα δράσουν κάποιοι ηγέτες των οποίων συχνά τα συμφέροντα γίνονται ένα με μια καριέρα μέσα σε ένα αυταρχικό σύστημα. Οι οργανωμένοι πληθυσμοί κάποτε πρέπει να μάθουν να αυτοδιοικούνται για να μπορούν αργότερα να αναλάβουν και να διαχειριστούν την καινούρια κοινωνία που θα κτίσουν. Ταυτόχρονα είναι κρίμα να χαθεί ένα μαζικό κίνημα γιατί δεν τα κατάφερε λόγω του ότι δεν είχε τις αναγκαίες οργανωτικές δομές για να φέρει σε πέρας τον διαμοιρασμό του πλούτου σε όλους τους ανθρώπους και ταυτόχρονα να οργανώσει μια κοινωνική ζωή αντάξια της κοινωνικοποιημένης ιδιοκτησίας.

Χρίστος

[Φάλιες, Ελευθεριακό Δίκτυο στην Πόλη \(Ομάδα\), Δεκαετία 2000-2009, 2005](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:falies:falies_online1:workingclass

Last update: **2025/07/15 13:46**

